

۲۰۱۶/۰۵/۳۱

استاد عبدالعلی نور احراری

نظر اجمالی در باره کتاب افغانستان معاصر

در باره حوادث و وقایع و پدیده های تاریخی کشور ما افغانستان، از بدو تاسیس نظامهای سلطنتی در دو قرن اخیر تا کنون بعضی کتب تاریخی تألیف گردیده که این کتب را می توان به دو دسته تقسیم نمود. اول کتابهایی که در دوران نظامهای سلطنتی نگارش یافته و به چاپ رسیده است و دوم کتابهایی که بعد از بر چیده شدن نظامهای سلطنتی تألیف گردیده است.

کتابهایی که در زمان یکی از پادشاهان نوشته شده، نویسنده کتاب نسبت اینکه تحت نظارت مستقیم پادشاه یا مقامات دولتی قرار داشته نمی توانسته حوادث گذشته و حال را چنان که شاید به صورت واقعی آن بیان نماید و به نسل های آینده انتقال دهد. زیرا آبرو و حیثیت خاندان شاهی و اجداد و نیاکان شان نبایست مورد لطمه و صدمه قرار می گرفت و عدول از این امر عواقب ناگوار، ضرب و جرح تاریخ نویس را به دنبال داشت. بنا بر این تواریخ مذکور عاری از افراط و تفریط و تحریف حقایق نبوده و نمی توان بر همه مطالب آن اعتماد و اطمینان نمود.

در اواخر دوره سلطنت محمد ظاهر شاه به خصوص پس از بر چیده شدن نظام سلطنتی اوضاع دگرگون شد و حالت دیگری به خود گرفت، عرصه تاریخ نویسی گسترش یافت و خاطره نویسی رونق گرفت و هر کسی هر چه خواست نوشت. در این میان دو کتاب قطور که مؤلفان آن از دانشمندان معروف و سرشناس بودند انتشار یافت که بسیار به شهرت رسید و نزد عامه مردم تا حدی مقبولیت یافت. از اینکه مؤلفان کتب مذکور از اندیشه های چپ گرایانه متأثر بودند، تأثیرات آن در بیان مطالب و شرح حوادث و تجزیه و تحلیل قضایا به حد چشمگیر محسوس است. افزون بر آن از مسئله حب و بغض مؤلفان نسبت به رجال سیاسی و شخصیت های مهم و مطرح در نظامهای سیاسی کشور نمی توان چشم پوشید.

خلص کلام به نظر بنده اینکه تا کنون کتاب تاریخی که از این همه عیوب و نواقص و نقایص مبرا باشد به زبان دری به چاپ نرسیده است.

کتاب حاضر «افغانستان معاصر» اثر دانشمند و محقق معروف کشور محترم محمد امین صیقل که خلاف انتظار به زبان انگلیسی نوشته شده و مترجم ورزیده و توانا جناب محمد نعیم مجددی آنرا به شیوه سلیس و زیبا به فارسی دری بر گردانیده است، به نظر این نگارنده از عیب افراط و تفریط و تحریف وقایع به خصوص در دوران نظامهای سلطنتی مصوون و در امان مانده است، هر چند همین شیوه تا آخر کتاب دنبال نشده است.

تاریخ معاصر افغانستان حوادث تاریخی را از اتفاق اقوام و قبایل و ایجاد اتحاد ملی در کشور به بحث گرفته و وقایع و پدیده های تاریخی را بطور مجمل و فشرده با بیانی رسا و شیوا که خواننده را بی اختیار به سوی خود می کشاند به تصویر کشیده و به نگارش گرفته است. از اینکه هیچ کتابی عاری از عیب و نقص و خطا و اشتباه نمی باشد، این کتاب هم کم و بیش از این قاعده مستثنی نخواهد بود و نقد مطالب آن بر عهده مؤرخان کشور است که در باره آن بنویسند و اظهار نظر نمایند.

در فرجام چاپ این کتاب را به مؤلف آن جناب محمد امین صیقل و جناب محمد نعیم مجددی که الحق به خوبی از عهده ترجمه آن بر آمده است تبریک و تهنیت می گویم.

و من الله التوفیق